

การวิเคราะห์การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง

นางสาวกุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์

วิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN. 974-635-837-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN ANALYSIS OF STORY-TELLING IN
THAI COUNTRY SONGS

MISS KULWARA CHUPONGPAIROD

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-635-837-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง

โดย

นางสาว กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์

ภาควิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปณิตดา ธนสถิตย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปณิตดา ธนสถิตย์)

..... กรรมการ
(ดร. กนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ : การวิเคราะห์การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง (AN ANALYSIS OF STORY-TELLING IN THAI COUNTRY SONGS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ปนัดดา ธนสถิตย์, 188 หน้า. ISBN 974-635-837-5

การวิเคราะห์การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง จากแถบบันทึกเสียงเพลงไทยลูกทุ่งจำนวน 75 เพลง เพื่อวิเคราะห์ประเภทของเรื่อง โครงสร้าง องค์ประกอบของการเล่าเรื่องที่ปรากฏในเนื้อหาของเพลง และสำรวจความคิดเห็นของผู้ฟัง โดยใช้ทฤษฎีการเล่าเรื่องเป็นกรอบในการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาของเพลงไทยลูกทุ่งพบว่า มีเรื่องเล่า 5 ประเภทคือ นิทานชาดก นิทานพื้นบ้าน นิทานจากวรรณคดีไทย นิทานอีสป และชีวประวัติบุคคล โครงสร้างของการเล่าเรื่องแบบนิทานที่ประกอบด้วยขั้นตอนของบทนำ เนื้อเรื่องและบทสรุปที่ให้อรรถรส การเล่าเรื่องที่ปรากฏในเพลงไทยลูกทุ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับการเล่านิทานโดยทั่วไป แต่ลักษณะพิเศษที่ทำให้การเล่าเรื่องด้วยเพลงไทยลูกทุ่งมีความน่าสนใจคือ การใช้ทำนองเพลงและเทคนิคพิเศษของการร้องเพลงมาเป็นส่วนเสริม

ผลการสำรวจผู้ฟังพบว่า ส่วนใหญ่ชอบฟังการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง เพราะมีความสนุกสนาน มีอรรถรส ภาษาเข้าใจง่าย นักร้องมีน้ำเสียงไพเราะ

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
ปีการศึกษา.....2539.....

ลายมือชื่อนิสิต.....*กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*ปนัดดา*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C850936 : MAJOR MAJOR MASS COMMUNICATION
KEY WORD: THAI/STORY-TELLING/COUNTRY SONGS

KULWARA CHUPONGPAIROD : AN ANALYSIS OF STORY-TELLING IN THAI COUNTRY SONGS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. PANADDA THANASATIT, 188 pp.
ISBN 974-635-837-5

The objectives of this study are : to analyze the types of the stories, the structure and the composition of the story telling in Thai country songs. The contents of 75 songs from cassette tapes available are analyzed, and attitudes survey of the audience is conducted.

The results found that : five types of the stories are Jataka stories, folktales, stories from Thai classic literatures, Aesop's stories and biographic stroies. The narrative structure of the songs under studies commonly start with introduction, followed by the story and ended by didactic conclusive statement. Such structure is certainly common for story-telling. But the special characteristics in Thai country songs are the melody and the techniques of singing Thai country songs.

All of the audience enjoyed the stories due to the uses of simple wording, the moral precepts and the beautiful voices of the singers.

ภาควิชา..... การสื่อสารมวลชน

สาขาวิชา..... การสื่อสารมวลชน

ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อนิติ..... *May Onsrakul*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *A. G.*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัณฑิตา ธนสถิตย์ อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำตรวจแก้ไขและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา กราบขอบพระคุณ
รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์
ดร.ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล กรรมการที่ได้ให้ความเมตตาแนะนำจนวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วง
ด้วยดี

กราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญคือ พระพร ภิรมย์ นายพยงค์ มุกดา นายชาย เมืองสิงห์
นายชินกร ไกรลาศและครอบครัว นายเอนก นาวิกมูล ที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย
ครั้งนี้

ขอบพระคุณคุณจิราภรณ์ กิ่งแข็ง อาจารย์สารภี ไวยวารี และน้อง ๆ จากมูลนิธิ
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

และหากวิทยานิพนธ์จะมีส่วนดีและเป็นประโยชน์ต่อวงการสื่อสารมวลชนแล้ว ขอมอบ
ทั้งหมดแต่ "แม่" ผู้อ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้ เพื่อบูชาพระคุณของท่าน

กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์

พฤษภาคม 2540

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1	
บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหาวิจัย	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อสันนิษฐานของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2	
แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ทฤษฎีการเล่าเรื่อง	9
วิธีการเล่าเรื่อง	11
แนวคิดเรื่องลักษณะพิเศษของเพลงไทยลูกทุ่ง	15
แนวคิดเรื่องประวัติความเป็นมาของการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง	19
รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
- รายงานการวิจัยเกี่ยวกับการเล่าเรื่อง	21
- รายงานการวิจัยเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง	22

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	ระเบียบวิธีวิจัย 26
	แหล่งข้อมูล 26
	การเล่าเรื่องในเพลงลูกทุ่ง 27
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 30
	การวิเคราะห์ข้อมูล 31
4	วิเคราะห์การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง 32
	วิเคราะห์โครงสร้างและองค์ประกอบของการเล่าเรื่อง 37
	บทนำ 37
	เนื้อเรื่อง 38
	บทสรุป 49
	การวิเคราะห์องค์ประกอบของการเล่าเรื่อง 54
	การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้รับสารที่มีต่อการฟัง การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง 62
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 70
รายการอ้างอิง	 77
ภาคผนวก	 85
ประวัติผู้เขียน	 188

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	ประเภทของเรื่องเล่าในเพลงไทยลูกทุ่ง	33
ตารางที่ 2	สรุปแนวคิดหลัก นักร้อง ทานอง ของ การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง	62